

แนวคิดโครงสร้างของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
ภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ
เข้าใจ พัฒนา” ด้านความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก อูทัย รุ่งสังข์

รองเสนาธิการมณฑลทหารบกที่ 43

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2562

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก อุทัย รุ่งสังข์

เรื่อง แนวคิดโครงสร้างของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ด้านความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา

วันที่ กันยายน 2562 จำนวนคำ : 7,016 จำนวนหน้า : 20

คำสำคัญ ความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา, เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ชั้นความลับ ลับมาก

ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ประทุขึ้น ตั้งแต่ 4 ม.ค. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ทางรัฐบาลได้พยายามกำหนดแนวคิดทางยุทธศาสตร์ส่งผ่านไปยังกระทรวงกลาโหม (กองทัพบกต่างๆ) โดยการใช้กำลังพลประจำการ ยุทธโศภกรณ์และงบประมาณ ในการแก้ปัญหาในพื้นที่แต่ละปีไม่ต่ำกว่าหนึ่งหมื่นล้านบาท ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงยอดผู้บาดเจ็บ เสียชีวิตของประชาชนผู้บริสุทธิ์ ผู้ที่เห็นต่างจากรัฐ และเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ เป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถประเมินค่ามาเป็นตัวเลขได้ แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่ได้สงบลงโดยสิ้นเชิง คงเป็นเพียงแค่ทรงสภาพไปเรื่อยๆ นับตั้งแต่ปี 2547 -ปัจจุบัน ก็รวมเวลาประมาณ 15 ปีแล้ว

หน่วยงานทุกกระทรวง ทบวง กรม พยายามที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ให้สงบลงโดยเร็ว แต่การที่หลายหน่วยงานส่งกำลังพลและงบประมาณลงไปนั้น ยังคงมีจุดบกพร่องบางประการคือ การมีเอกภาพในการบังคับบัญชา และการประสาน

สอดคล้องกันอย่างจริงจังในทุกๆด้าน ทำให้การดำเนินการแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล ที่จะให้ปัญหานั้นยุติโดยเร็ว ภายใต้แนวทางยุทธศาสตร์ที่ ร.9 ได้ทรงพระราชทานไว้ คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งถ้าหากหน่วยงานต่างๆเหล่านั้น สามารถถอดรหัส แปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องแล้ว ก็จะสามารถทำให้ปัญหาในพื้นที่เบาบางลงหรือยุติลงได้ภายในระยะเวลาอันใกล้

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Uthai Rungsang

TITLE: The concept of the structure of the Internal Security Operations Division, Division 4, to solve the problems of unrest in the southern border provinces Under the strategy of "Understanding and access to development" in the unity of command

DATE: September 2019 **WORD COUNT:** 7,016 **PAGES:** 20

KEY TERMS: The unity of command, Understanding and access to development

CLASSIFICATION: Secret

The problem of unrest in the southern border provinces has risen since January 4, 2004 onwards. The government has tried to formulate a strategic concept. Passed to the Ministry of Defense (Various armies) by using the manpower stationed Consumables and budget In solving problems in the area each year, not less than ten billion baht This does not include the amount of injuries. Died of innocent people who are different from the state And the officers who go to work in the area a lot, which cannot be evaluated in numbers But the problem is still not completely calmed down. Probably only being in a constant state since 2004 - present, for a total of about 15 years.

All ministries, bureaus, departments are trying to participate in solving problems in the area to calm down quickly. But the fact that many agencies send troops and budget down, there are still some drawbacks: Having unity in command and serious harmonization in all aspects make the operation to resolve the unrest in the area. Not in accordance with the government's intention that the problem will be resolved soon

under the strategic direction that King Rama 9 has given to him is to understand, access and develop. If all ministries can decode and convert the policy into action correctly that will be able to cause problems in the area to be sparse or terminate in the near future.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวคิดในอนาคตของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ภายใต้แนวทางยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ด้านความมีเอกภาพและการประสานสอดคล้องกันภายใต้การบังคับบัญชา ของผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 เพียงผู้เดียว จะสามารถกำหนดทิศทางการปฏิบัติให้กับหน่วยต่างๆ ที่จะเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน แล้วจะสามารถทำการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ให้เบาบางลง และสามารถยุติลงในระยะเวลาอันใกล้นี้ได้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พันเอก ณรงค์ ตันตีสิตทิพร ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 151 กองพลทหารราบที่ 15 ที่กรุณาให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษางานวิจัย ซึ่งทำให้สามารถทราบถึงปัญหาความไม่สงบในพื้นที่และแนวทางในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ ขอขอบพระคุณพลตรี ธีระพงษ์ เย็นอุทก ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาชี้แนะและมอบองค์ความรู้ที่สำคัญยิ่งในการทำวิจัยส่วนบุคคล และขอขอบคุณพันเอก พิษชญาน พวงทอง อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำปรึกษาในการทำวิจัยส่วนบุคคลในครั้งนี้ ทำให้การวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ สมตามความมุ่งหวัง

อนึ่งผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงขอมอบคุณงามความดีทั้งหมดให้แก่เหล่าคณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมถึงคำปรึกษาจนทำให้ผลงานวิจัยส่วนบุคคลนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ขอมอบความกตัญญูกตเวทิตาคุณแต่บิดา มารดา ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูตลอดจนส่งเสริมการศึกษา สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดแต่เพียงผู้เดียว และ

ยินดีจะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษาเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกต่อไป

**แนวคิดโครงสร้างของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
ภาค 4 ส่วนหน้า ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้ยุทธศาสตร์พระราชทาน
“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ด้านความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา**

จากปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปลายปี 2561 พบว่ามีเหตุรุนแรงทุกประเภทเกิดขึ้นประมาณ 9,985 เหตุการณ์ ซึ่งไม่รวมการก่อวินาศกรรมอื่น ๆ เช่น การยิง การขว้างระเบิดเพลิง การเผา ยางรถยนต์ การโยนระเบิด การตัดต้นไม้ขวางทาง ฯลฯ โดยเหตุการณ์ประเภทก่อวินาศกรรมนี้เกิดขึ้นรวมๆ แล้วประมาณ 3,582 ครั้ง จึงทำให้รัฐบาลได้มีจัดตั้งหน่วยงานกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าขึ้นมา เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาความไม่สงบทั้งหมดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้แนวทางยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา รวมถึงความมีเอกภาพในการบังคับบัญชาของผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในครั้งนี้ ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ที่จะเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องพยายามถอดรหัสและแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ความหมายของยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา¹

ความเข้าใจ (Understanding) นั้นประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ การใช้ข้อมูลที่มีอยู่ (Existing data) การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical data) การวิเคราะห์และวิจัย (Analytics and Research) และการทดลองจนได้ผลจริง (Experiment till actionable results)

การใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว (Existing data) พระองค์ทรงสนใจค้นคว้าหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และทรงรับฟังข่าวสารจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะแผนที่ทรงตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ทุกครั้งที่ตั้งใจทอดพระเนตรสภาพพื้นที่จริง เมื่อเสร็จประทับบนเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งก็ทรงทอดพระเนตรและตรวจสอบ หากไม่ถูกต้องจะทรงส่งข้อมูลให้หน่วยราชการเช่น กรมแผนที่ทหารไปดำเนินการแก้ไข ในทางวิทยาการข้อมูล (Data Science) นั้นการทำความสะอาดข้อมูล (Data cleaning) มีความจำเป็นอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงทำเช่นนั้นมาโดยตลอด เช่น ทรงสอบถามความถูกต้องของแผนที่กับพระสหายแห่งสายบุรีเมื่อเสด็จพยุหะที่ปัตตานี เป็นต้น บรรดานักสถิติต่างทราบกันดีว่าเมื่อใส่ข้อมูลที่ไม่สะอาดเข้าไป วิเคราะห์ดีใช้แบบจำลองคืออย่างไรก็ได้แบบจำลองขยะออกมาเช่น (Garbage-in, Garbage out (GIGO) model) อันแสดงให้เห็นว่าทรงใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้อย่างลึกซึ้งเช่นเดียวกันกับที่มีความรู้ทางสถิติศาสตร์อย่างลุ่มลึก ไม่ใช่เป็นเพียงผู้ใช้ หากแต่เป็นผู้ใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างผู้มีความรู้ ระมัดระวัง รอบคอบเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งแม้แต่นักวิทยาการข้อมูลที่มีอาชีพดังกล่าวโดยตรงยังรู้สึกเบื่อหน่ายและต้องใช้เวลามากเป็นพิเศษในการทำความสะอาดข้อมูลดังกล่าว การที่ทรงแก้ไขความถูกต้องของข้อมูลที่มีอยู่แล้ว เช่น การแก้ไขแผนที่นั้นสะท้อนให้เห็นถึงพระนิสัยในการทรงงานอย่างมีวิริยะและมีความเข้าใจในวิชาการเป็นอย่างยิ่ง

การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical data) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเอาพระทัยใส่ในการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะระบบสถิติทางการ (Official statistics) และการสำมะโนประชากร (Census) และสถิติศาสตร์ศึกษา (Statistical Education) ทรงมีความรู้ความเข้าใจอย่างลุ่มลึกถึงความสำคัญของการใช้สถิติในการพัฒนา ทรงรับเป็น พระราชภาระในการแก้ไขปัญหาและวางระบบดังกล่าว โดยทรงติดต่อกับ Rockefeller foundations โดยมีพระราชปรารภขอความช่วยเหลือจาก Dr. David Rockefeller ให้ช่วยส่ง Dr. Stacy May ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติมาช่วยประเทศไทยในราชการสถิติเพื่อการพัฒนาประเทศและจัดตั้งคณะสถิติประยุกต์ ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

การวิเคราะห์และวิจัย (Analytics and Research) โครงการพระราชดำริกว่าสี่พัน โครงการนั้นอาศัยการวิเคราะห์และการวิจัย สร้างองค์ความรู้ที่มั่นใจว่าได้ผลก่อนที่จะนำไปปฏิบัติจริง โครงการพระราชดำริโครงการหนึ่งที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและการวิจัยมากที่สุดโครงการหนึ่งคือโครงการหลวง (Royal Project) โดยเฉพาะการวิจัยเกี่ยวกับการปลูกพืชเมืองหนาวและการเลี้ยงสัตว์จากเมืองหนาวเช่นปลาเทราท์ มีการจัดตั้งสถานีวิจัยโครงการหลวง และสถานีเกษตรหลวงมากมาย การค้นคว้าวิจัยดังกล่าวรวมไปถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว ไปจนถึงการวิจัยตลาด ผลสำเร็จจากการวิจัยทำให้โครงการหลวงมีความก้าวหน้ามาก ทำให้แก้ปัญหาการปลูกฝิ่นและการทำไร่เลื่อนลอยบนพื้นที่สูง ทำให้คนไทยได้บริโภคสินค้าคุณภาพสูงและทดแทนการนำเข้าได้มหาศาล

การทดลองจนได้ผลจริง (Experiment till actionable results) พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน แตกต่างจากพระราชวังของพระมหากษัตริย์อื่นๆ ทั่วโลก สวนจิตรลดาคือห้องทดลองขนาดใหญ่ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าให้ตั้งขึ้น มีทั้งการเลี้ยงโคนม ทำนา ปลูกต้นยางนา ปลูกป่า ทดลองทำโรงสี ทดลองทำนมผงอัดเม็ด ผลิตถ่านชีวภาพ และอื่นๆ อีกมากมาย ทั้งหมดนี้ทรงทดลองจนกว่าจะทรงมั่นใจว่าได้ผลดีจริง นำไปใช้งานได้จริง จึงทรงเผยแพร่ต่อไป ความใส่ใจพระทัยในการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ นั้นแสดงให้เห็นเด่นชัดตลอดพระชนม์ชีพ บางโครงการทดลองใช้เวลาทดลองยาวนานสิบสามถึงสิบสี่ปี เพื่อให้มั่นใจว่าทำแล้วได้ผลจริง เช่น การทำฝิ่นหลวงหรือฝิ่นเทียม ก่อนที่จะนำไปสร้างต้นแบบหรือขยายผลให้ความรู้แก่ประชาชนที่จะทำต่อเองได้ ทรงต้องมั่นใจผลของการทดลองว่าได้ผลจริงก่อนเผยแพร่หรือถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ประชาชน

เข้าถึง (Connecting) นั้นประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ ระเบิดจากข้างใน (Inside-out blasting) เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Understand target) และสร้างปัญญา (Educate)

ระเบิดจากข้างใน (Inside-out blasting) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงต้องการให้การพัฒนาเป็นการระเบิดจากข้างใน หมายความว่าให้ประชาชนหรือชุมชนที่เข้าไปพัฒนาหรือทำงาน เกิดการปรับตัวที่จะพัฒนาตนเอง เกิดความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเสียก่อน ไม่ใช่สิ่งที่ทางราชการเข้าไปบังคับให้ประชาชนหรือชุมชนทำ ซึ่งจะไม่ยั่งยืน จึงทรงเน้นการพัฒนาคน ให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองก่อน แล้วจึงเข้าไปพัฒนาเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการเข้าถึงก่อนจะพัฒนา ไม่ใช่เน้นการพัฒนาเข้าไปโดยที่ประชาชนยังไม่ตระหนักหรือเห็นความสำคัญของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลง หลักการในข้อนี้ตรงกับหลักวิชาการสมัยใหม่ที่ด้วยการนำและการบริหารการเปลี่ยนแปลง (change management) ดังที่ John P. Kotter ได้นำเสนอว่าในการเปลี่ยนแปลงต้องทำให้คนตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเปลี่ยนแปลง (Establishing a Sense of Urgency) ต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ (Communicate the vision) เพื่อให้คนได้เห็นทิศทางที่ชัดเจนที่จะเปลี่ยนแปลง

เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Understand target) “ฉันครองราชย์สองปีแรก ฉันไม่มีผลงาน เพราะฉันยังไม่รู้ว่าราษฎรต้องการอะไร” พระราชปรารภนี้สะท้อนให้เห็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชาในการเข้าถึงแล้วจึงพัฒนาได้เป็นอย่างดี ทรงให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งคือประชาชน ว่าประชาชนต้องการอะไร ก่อนที่จะทรงงาน ภาพที่คนไทยทุกคนได้พบเห็นจนเจนตา คือภาพที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชโปรดที่จะประทับกับพื้นดินเพื่อพูดคุยกับชาวบ้านในท้องถิ่นทุรกันดาร เพื่อที่จะทรงเข้าใจความเดือดร้อน ปัญหา ความทุกข์ยากของชาวบ้าน เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

สร้างปัญญา (Educate) การสร้างปัญญาสังคมเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการเข้าถึงประชาชน หากประชาชนยังขาดความเข้าใจก็ต้องสร้างปัญญาสังคมให้ประชาชนเข้าใจ ครูแห่งแผ่นดิน เลือกลงจะใช้วิธีที่ง่ายที่สุดในการสื่อสารกับประชาชนเพื่อสร้างปัญญา ทรงเลือกใช้วิธีการพูดที่จะสร้างปัญญาให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ในคราวหนึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน “โคพันธุ์และสุกร” แก่ชาวไทยภูเขาใน

ภาคเหนือ นักวิชาการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามเสด็จฯ ไปด้วย พระองค์โปรดฯ ให้นักวิชาการเกษตรแนะนำชาวไทภูเขา ซึ่งการบรรยายนั้นใช้ศัพท์วิชาการยากที่ชาวเขาฟังอย่างไรก็คงไม่เข้าใจ พระองค์ทรงปล่อยให้ นักวิชาการพูดอธิบายประมาณครึ่งชั่วโมง ทรงสังเกตเห็นชาวเขานั่งฟังทำตาปริบๆ จึงทรงถามว่า “จบแล้วหรือยัง” นักวิชาการกราบทูลว่า “จบแล้วพระพุทธเจ้าข้า” จึงมีพระราชดำรัสว่า “ถ้าอย่างนั้น ฉันพูดบ้างนะ” “ฟังให้ดีฯ นะ จะเลี้ยงหมูให้มันอ้วน โตเร็วๆ ต้องให้มันกินให้อิ่ม” แล้วทรงหันกลับมารับสั่งกับนักวิชาการว่า “จบแล้ว” ทำเอาผู้ตามเสด็จฯ อมยิ้มไปตามๆ กัน ครูของแผ่นดิน พระองค์นี้ทรงมีความเมตตาในการสอนถ่ายทอดความรู้ไปจนถึงระดับนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาดังที่ทรงพระกรุณาสอนนักเรียนโรงเรียนวังไกลกังวลด้วยพระองค์เอง

สำหรับความหมายของคำว่า พัฒนา มีหลักการสำคัญคือ เริ่มต้นด้วยตนเอง (Self-initiated) พึ่งพาตนเองได้ (Self-reliance) และเป็นต้นแบบเผยแพร่ความรู้ (Prototype and role model) การเริ่มต้นด้วยตนเอง (Self-initiated) แนวพระราชดำริในการพัฒนา ทรงเน้นการพัฒนาที่เกิดจากประชาชนต้องการจะพัฒนา ตลอดรัชสมัยในการทรงงานในบางครั้งประชาชนก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือกับโครงการพระราชดำริเช่นกัน ไม่เคยทรงฝืนบังคับประชาชนให้ร่วมมือแต่อย่างใด ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน กลับทรงเริ่มต้นโครงการพระราชดำริใหม่ อย่างสม่ำเสมอจนมีโครงการพระราชดำริกว่าสี่พัน โครงการ ทรงเคยมีรับสั่งกับนายปราโมทย์ ไม้กลัดว่า “...พระราชดำริเป็นแนวคิดของฉัน ไม่ได้เป็นพระบรมราชโองการ หรือคำสั่งนะ...” ซึ่งสะท้อนความเป็นประชาธิปไตยและความต้องการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มที่ ดังที่ทรงเน้นเสมอว่าการพัฒนานั้นต้องระเบิดจากข้างในก่อน ในส่วนการพึ่งพาตนเองได้ (Self-reliance) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเน้นว่าการพัฒนาต้องทำให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ ทรงโปรดให้ประชาชนทำอะไรได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากรัฐ พระราชดำรัสเกี่ยวกับในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2516 ได้เน้นเรื่องของการพึ่งพาตนเองเอาไว้ว่า

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอน ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น โดยลำดับ”

ต้นแบบเผยแพร่ความรู้ (Prototype and role model) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงโปรดการสร้างต้นแบบการเผยแพร่ความรู้ โดยทรงตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต่างๆ เช่น ที่ห้วยทราย เขาหินซ้อน ภูพาน ห้วยฮ่องไคร้ อ่าวคุ้งกระเบน และ พิกุลทอง โครงการชั่งหัวมัน หรือแม้แต่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้ศึกษา เรียนรู้ คุงาน สำหรับเกษตรกรทฤษฎีใหม่ส่งสร้างต้นแบบแห่งการเรียนรู้ให้ประชาชนได้ศึกษาที่วัดมงคลชัยพัฒนา จังหวัดสระบุรี ทรงโปรดที่จะเลือกพื้นที่ที่มีปัญหาที่สุดเพื่อตั้งเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนา ยกตัวอย่างเช่น บริเวณห้วยทรายนั้น มีการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ทำการเกษตรแบบผิดวิธีจนดินเสื่อมโทรม แห้งแล้ง เป็นดินดาน เพราะหน้าดินพังทลายไปหมดสิ้น

ความเกี่ยวโยงระหว่างยุทธศาสตร์พระราชทาน กับปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านความเข้าใจ ปรากฏการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ เป็นปัญหาที่สั่งสมมาเป็นเวลานานและมีความซับซ้อน ละเอียดย่อยและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ปัจจัยหลักที่ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขของปัญหา คือ ชาติพันธุ์ ศาสนา วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพของปัญหาสามารถแยกออกเป็น ปัญหาการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปัญหาหลักและปัญหาภัยแทรกซ้อนที่เป็นปัญหาสนับสนุนคอยซ้ำเติมและเสริมให้ปัญหาหลักมีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยปัญหาการแบ่งแยกดินแดนเป็นปัญหาที่เกิดจากการสูญเสียอำนาจในการปกครองในฐานะประเทศราชของกลุ่มผู้ปกครองรัฐปัตตานีเดิม ภายหลังจากที่รัฐได้ปรับโครงสร้างการปกครอง โดยการรวม

ศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อสร้างบูรณภาพเหนือดินแดน ทำให้รัฐปัตตานีกลายเป็นชนกลุ่มน้อย ซึ่งมีความแตกต่างด้านอัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ ความเชื่อ ความศรัทธา วัฒนธรรม ประเพณีและภาษาพูด ที่แตกต่างชัดเจนกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และเกิดความรู้สึกถูกปกครอง ทำให้มีประชาชนกลุ่มหนึ่งได้จัดตั้งเป็นองค์กรลับและจับอาวุธขึ้นมาต่อสู้ โดยสถานการณ์ ณ ปัจจุบันจากงานข่าวกรองทางทหารสามารถยืนยันได้ว่า กลุ่มแนวร่วมปฏิวัติประชาชาติปัตตานี (BRN - Coordinate)² เป็นกลุ่มหลักในการต่อสู้ ซึ่งมีแนวความคิดในการแบ่งแยกดินแดนออกจากประเทศไทย โดยมียุทธศาสตร์ที่ดำเนินการ เพื่อมุ่งไปสู่การได้เอกราช คือ การปฏิบัติการทางทหาร, การก่อการร้าย, การก่อวินาศกรรมและการบ่อนทำลาย เพื่อให้บรรลุผลทางการเมือง ๒ ประการ คือ ๑) การชนะจากภายนอก กล่าวคือ การได้รับการรับรองจากองค์กรระหว่างประเทศหรือต่างประเทศว่า รัฐปัตตานีถูกยึดครองโดยรัฐบาลไทย รัฐบาลไทยปกครองเปรียบเหมือนเป็นประชาชนชั้นสองถูกกดขี่ข่มเหง ไร้มนุษยธรรมและเรียกร้องให้เข้ามาร่วมสนับสนุนให้ปัตตานีได้รับเอกราช โดยให้สอดคล้องกับหลักการของสิทธิในการกำหนดชะตากรรมตนเอง (Right To Self Determination) ตามข้อตกลงของสหประชาชาติ (UN) ในมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ ๑๕๑๔ (XV) ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๓ เรื่อง การให้เอกราชแก่ดินแดนอาณานิคม (Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and peoples)³ ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายขั้นต้น คือ การได้สิทธิในการปกครองตนเอง (Autonomy) หรือเขตปกครองพิเศษ และ ๒) ให้รัฐแพ้จากภายใน ใช้ยุทธศาสตร์การสถาปนาพื้นที่ปลดปล่อยทางการเมืองที่ซับซ้อนอำนาจรัฐ มุ่งสู่การทำประชามติเลือกที่จะปกครองตนเอง (เมื่อชนะจากภายนอก) หรือใช้การลุกขึ้นเรียกร้องการปกครองตนเอง โดยประชาชนนับล้านคน (ตัวแบบการลุกขึ้นมาโค่นล้มอำนาจรัฐโดยประชาชน เช่น Arab Spring) ควบคุมการก่อเหตุสร้างสถานการณ์และบ่อนทำลาย เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศไม่สนับสนุนการปฏิบัติของรัฐบาล จนทำให้รัฐบาลต้องยอมรับข้อเรียกร้องของกลุ่ม ผู้ก่อการร้าย ในที่สุด

ด้านการเข้าถึง ปัจจุบันสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ มีแนวโน้มลดลง แต่ยังมีสถานการณ์ความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ความรุนแรงตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน ถือได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่มีความละเอียดอ่อนและมีผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างยิ่ง ด้วยเป็นปัญหาความรุนแรงที่เป็นผลมาจากเงื่อนไขที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกันใน ๓ ระดับ คือ เงื่อนไขระดับบุคคล ซึ่งเกิดจากกลุ่มที่มีอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐ การสร้างเงื่อนงำของเจ้าหน้าที่รัฐบางคน ภัยแทรกซ้อนและการใช้ความรุนแรงอันมีเหตุจากความแค้นและความเกลียดชัง เงื่อนไขระดับโครงสร้าง คือ โครงสร้างการปกครองไม่สนองตอบกับความต้องการ ไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกเลือกปฏิบัติและขาดอำนาจในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง และ เงื่อนไขระดับวัฒนธรรม ประชาชนไทยมลายูในพื้นที่บางส่วนรู้สึกแปลกแยกไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย โดยเห็นว่าการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐบางคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หวาดระแวงและมือคด ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ จึงเป็นเงื่อนงำที่ทำให้คนในพื้นที่บางส่วน ยอมรับหรือเห็นด้วยกับ ฝ่ายที่ใช้ความรุนแรง และเป็นเงื่อนงำสำคัญที่กลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ หยิบยกมาใช้เป็นข้ออ้าง เพื่อสร้างความชอบธรรม ในการใช้ความรุนแรงในการต่อสู้เพื่อเป้าหมายของตน

สำหรับปัญหาภัยแทรกซ้อน เป็นปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับปัญหาเรื่องการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปัญหาหลัก ทั้งในแง่ของเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการเคลื่อนไหวและการก่อเหตุของกลุ่ม ผู้ก่อการร้าย ตลอดจนจนเป็นเครื่องมือเพื่อใช้สร้างแรงจูงใจหรือโน้มน้าวชักจูงเยาวชนให้เข้าร่วมกับกลุ่ม ผู้ก่อการร้าย นอกจากนี้ ยังเป็นสาเหตุของคดีอาชญากรรมหลายๆ คดีในพื้นที่ ซึ่งล้วนแต่เป็นการซ้ำเติมให้สภาพปัญหา มีความซับซ้อนและเกิดภาพความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งรัดการแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดเป็นเงื่อนงำของความรุนแรงในพื้นที่ ได้แก่ ยาเสพติด น้ำมัน หลีกเลี้ยงภาษี ผู้มีอิทธิพลและธุรกิจผิดกฎหมาย

สถานการณ์ในพื้นที่มีแนวโน้มดีขึ้นตามลำดับ นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ สถิติเหตุการณ์และการสูญเสียดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ โครงสร้างของกลุ่มผู้ก่อการร้ายถูกทำลาย สูญเสียกองกำลังติดอาวุธ มวลชนและแนวร่วมลดลง จากทั้งการปฏิบัติการทางทหาร การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และการกลับตัวกลับใจ เข้าร่วมโครงการพาคณกลับบ้าน และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร⁴ และถูกจำกัดเสรีในการปฏิบัติ ตลอดจนศักยภาพในการก่อเหตุขนาดใหญ่ลดน้อยลง รวมทั้งถูกทำลายความชอบธรรมในการก่อเหตุจากประชาชนในพื้นที่และองค์กรระหว่างประเทศ แม้ว่ากลุ่ม ผู้ก่อการร้ายจะถูกกดดันและถูกจำกัดเสรีในการปฏิบัติอย่างหนัก แต่คงมีความพยายามในการก่อเหตุ โดยได้ปรับเปลี่ยนวิธีและรูปแบบในการก่อเหตุมาเป็นการก่อเหตุแบบเร่งด่วนมากขึ้น รวมทั้งมุ่งกระทำต่อเป้าหมายที่ทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง เช่น เขตเมืองเศรษฐกิจ และเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งผู้ที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อเป็นการตอบโต้และทำลายความเชื่อมั่นและจากภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นกระทบกับประชาชนผู้บริสุทธิ์อยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้แทนองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organization of the Islamic Cooperation : OIC) และองค์กรสิทธิมนุษยชน (Human Right Watch) แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับการกระทำของกลุ่มผู้ก่อการร้ายอย่างชัดเจน และออกแถลงการณ์ประณาม ผู้ก่อเหตุว่าเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้แสดงท่าทีอย่างชัดเจน ผ่านการสำรวจทัศนคติ ต้องการให้รัฐและกลุ่มผู้ก่อการร้ายแก้ไขปัญหาความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี, เบื้องหน้าสถานการณ์ความรุนแรงที่ยืดเยื้อยาวนาน, กังวลใจต่อปัญหาด้านเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ไม่พอรายจ่าย, การศึกษาของบุตรหลานและยาเสพติด ต้องการให้รัฐพัฒนาพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ ให้มีความเจริญเหมือนจังหวัดอื่นๆ และออกมาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัย เส้นทางและชุมชนของตัวเอง ในรูปแบบของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ชุดคุ้มครองตำบล สมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้มีการรวมตัวกันจัดกิจกรรมเพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านความ

รุนแรงในทุกรูปแบบ และรณรงค์การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนไทยพุทธและไทยมุสลิมเริ่มกลับมาเหมือนเดิม มีการจัดกิจกรรมร่วมกันตามวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นมากขึ้น มีการบูรณาการระหว่างส่วนราชการต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรมและขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุย เพื่อให้เป็นทางออกจากความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี โดยมีกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐรวม ๖ กลุ่ม (BRN, PULO MKP, PULO DSPP, PULO - P4, BIPP และ GMIP) เข้าร่วมกระบวนการพูดคุย ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามากยิ่งขึ้น ขณะที่กลไกปกติของรัฐ สามารถขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ประชาชนและกลุ่มภาคประชาสังคมในพื้นที่ มีความตื่นตัวต่อกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขมากขึ้น โครงสร้างทางสังคมได้รับการพัฒนา เพื่อให้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง นอกจากนี้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่กระจายเข้าไปสู่หมู่บ้านและชุมชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ได้เพิ่มระดับความรุนแรง และจำนวนเยาวชนที่ติดยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวนำไปสู่ปัญหาความมั่นคงด้านอื่นๆ

แนวโน้มนโยบายด้านการเมือง และเศรษฐกิจ กลุ่มคนร้ายยังคงพยายามฟื้นฟูตาดีกาสร้างแนวร่วม บ่มเพาะผ่านโรงเรียนสอนศาสนา และผู้นำทางศาสนาประจำพื้นที่ ควบคู่ไปกับการสร้างท่อน้ำเลี้ยง ต่อกลุ่มองค์กร จากการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของชาวมุสลิมในพื้นที่ รวมถึงการแสวงประโยชน์จากงบประมาณ โครงการของรัฐ เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน การทุจริตงบประมาณสนับสนุนของรัฐ ในโรงเรียนสอนศาสนา และการนำสมาชิกกลุ่มคนร้ายที่หลบหนี เข้ามาฟอกตัวที่โครงการพาคนกลับบ้าน จากนั้นย้อนกลับไปให้การสนับสนุนกลุ่มคนร้ายในพื้นที่

ด้านการทหาร⁶ จากการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มแข็ง รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายของ เจ้าหน้าที่ สามารถจับกุมผู้ต้องสงสัย และผู้ต้องหาได้จำนวนมาก ทำให้สถิติการก่อเหตุลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่จากหลักนิยมการใช้แนวร่วมรุ่นใหม่ในการปฏิบัติการ รวมถึงยังคงมีมือประกอบระเบิดที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ทราบได้ คนร้ายจึงยังคงมีขีดความสามารถในการก่อเหตุรุนแรง เจ้าหน้าที่จะยังคงเป็นเป้าหมายหลักในการก่อเหตุควบคู่กับการ ก่อเหตุต่อเป้าหมายอ่อนแอ เพื่อหล่อเลี้ยงสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ รวมถึงการก่อเหตุนอกพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อแสดงศักยภาพของกลุ่มคนร้ายภายใต้การสนับสนุนของกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล

ภาคประชาสังคม⁷ กลุ่มเครือข่ายองค์กรนักเคลื่อนไหวภาคประชาสังคม ยังคงพยายามสร้างมวลชนอย่างต่อเนื่อง และขยายเครือข่ายไปยังกลุ่มนักศึกษา ดำรงความมุ่งหมายหยิบยกหลักคำสอนของศาสนา สิทธิมนุษยชน ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ เชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรทั้งในและนอกพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ ชูประเด็น การกำหนดใจตนเอง และกระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่ ปฏิบัติการข่าวสารเพื่อพยายามยกระดับปัญหาให้เข้าหลักเกณฑ์การขัดแย้งด้วยอาวุธ (Armed Conflict) เพื่อหวังผลให้องค์กรระหว่างประเทศเข้ามาแทรกแซง องค์กรนักศึกษามีการจัดกิจกรรมของสมาชิกชมรมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ โดยการชักชวนเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี แต่จะปิดบังความเคลื่อนไหวตามแนวทางการต่อสู้ขององค์กร เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่รัฐ และได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศ อีกทั้งยังพยายามขยายเครือข่ายมวลชน ในพื้นที่และนอกพื้นที่ โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ บิดเบือนข้อเท็จจริง นำประเด็นการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อมาขยายผลและต้องการให้เกิดความขัดแย้งระหว่างคนต่างศาสนิกในพื้นที่ โดยหวังเพิ่มมวลชนในการขับเคลื่อนงานขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

พื้นที่แนวชายแดน⁸ กลุ่มคนร้ายยังคงใช้พื้นที่บริเวณแนวชายแดนในการเคลื่อนไหวก และใช้เป็นแหล่งหลบซ่อนพักพิง พบปะประชุมสังการ แหล่งบ่มเพาะ พื้นที่ฝึกและเป็นพื้นที่ประกอบวัตถุประสงค์และนำเข้ามา ก่อเหตุในพื้นที่ อีกทั้งยังพบปัญหาภัยแทรกซ้อน ได้แก่ ปัญหาแรงงานต่างด้าว, การลักลอบค่าน้ำมันเถื่อน, ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ, การค้าสินค้านิยามิ, ปัญหายาเสพติด และปัญหาการผ่านเข้า - ออกประเทศ ตามช่องทางที่ผิดกฎหมาย

การแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้ มีแนวโน้มในทิศทางที่ดีขึ้นเนื่องจาก ๑) ภาครัฐมีทิศทางและพัฒนาการในการแก้ไขปัญหา มีความเข้าใจในวิถีชีวิตและความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งรับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยตรง ๒) การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและพัฒนาพื้นที่ของภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และเยาวชนเพิ่มขึ้น ๓) นานาชาติและองค์กรต่างประเทศ มีความเข้าใจและให้ความร่วมมือต่อการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้ มีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งมีจุดแข็งในเรื่องของภาษา วัฒนธรรม ทรัพยากรและเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้

สำหรับในด้านการพัฒนา กลไกการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้⁹ เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกส่วนราชการ ประกอบด้วย ส่วนราชการปกติ ๑๔ กระทรวง ๕๔ หน่วยงาน, กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบ่งการบริหารจัดการ ออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย โดย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ระดับแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้ ทำหน้าที่บูรณาการงานของส่วนราชการ โดยมี รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานคณะกรรมการ และระดับปฏิบัติ กอง

อำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานหลัก รับผิดชอบขับเคลื่อนงานทั้งมิติความมั่นคงและการพัฒนา

นายกรัฐมนตรี แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๓ ท่าน เป็นผู้แทนพิเศษของรัฐบาลทำหน้าที่เชื่อมโยงและบูรณาการแผนงาน/โครงการและงบประมาณให้เกิดเอกภาพระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานในพื้นที่ และจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนหน้าขึ้นในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้

เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง¹¹ เพื่อให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔¹² รัฐบาลโดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินการด้านความมั่นคงในระยะ ๗ ปีต่อไป โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้ ได้ถูกกำหนดไว้ในนโยบายที่ ๓ การป้องกัน และแก้ไขความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องที่มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาในทุกมิติ ได้แก่ การเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุข โดยให้น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งยึดมั่นแนวทางสันติวิธีเป็นบรรทัดฐานการจัดการความขัดแย้ง ความรุนแรงและการสร้างความรัก ความสามัคคี ความสงบสุข ความสมานฉันท์ของประชาชนและลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ การฟื้นฟูความเชื่อมั่นและลดความหวาดระแวงระหว่างประชาชนกับรัฐ โดยยึดถือความเป็นธรรมและกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม รวมถึงการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาทั่วโลก

คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การเสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เป็นพลังในการเข้าถึงประชาชน โดยเฉพาะการสร้างการยอมรับของสังคมโดยรวม ส่งเสริมให้คนและสังคม จังหวัดชายแดนใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ดำเนินการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการและลักษณะพิเศษเฉพาะแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งและความรุนแรง โดยเฉพาะการพูดคุยเพื่อสันติสุขกับผู้ที่เห็นต่างจากรัฐทั้งในพื้นที่และต่างประเทศ การเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมปลอดภัย รองรับการพูดคุยเพื่อสันติสุขและมีหลักประกันของความต่อเนื่องและความเชื่อมั่นของทุกกลุ่มในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุย การสร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ต่อสังคมทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อลดเงื่อนไขของการนำไปแสวงประโยชน์และเกื้อกูลต่อการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล

นโยบายการบริหารและการพัฒนา จังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒⁷

รัฐบาล โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้จัดทำนโยบายการบริหารและการพัฒนา จังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็นนโยบายหลักของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา โดยสาระสำคัญ คือ วัตถุประสงค์ของนโยบาย ที่มุ่งไปสู่การขจัดเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง ทั้งเงื่อนไขในระดับบุคคล ได้แก่ การใช้ความรุนแรงที่เกิดจากบุคคลที่มีความคิด ความเชื่อและอุดมการณ์ต่างจากรัฐ ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพล อำนาจมืดและธุรกิจผิดกฎหมาย ความเกลียดชังและความคับแค้นจากเรื่องส่วนตัว เงื่อนไขในระดับโครงสร้าง ได้แก่ โครงสร้างการปกครองและการบริหารยังไม่สามารถตอบสนองต่ออัตลักษณ์ในพื้นที่และความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงและเงื่อนไขระดับวัฒนธรรม ได้แก่ ความรู้สึกแปลกแยกไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย ตลอดจนผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนของสังคมไทยและสังคมโลก ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ เพื่อให้พื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ มีความปลอดภัยสงบสันติ มีความ

ไว้เนื้อเชื่อใจต่อกันปราศจากเงื่อนไข ที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในพื้นที่ ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้สังคมไทยและสังคมในพื้นที่ ยอมรับและเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคม พหุวัฒนธรรมและรับผิดชอบ ร่วมกันในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของคน สังคม และเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเสมอภาคและเป็นธรรมในสังคมอย่างทั่วถึง ให้เป็นพื้นที่ที่น่าอยู่ น่าท่องเที่ยวและนำ ลงทุน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและหลักประกันความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อ สันติสุข จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งกำหนดเป็นวาระแห่งชาติและเตรียมความพร้อมในการเข้า มามีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้สภาวะ แวดล้อมที่เอื้อต่อการแสวงหา ทางออกจากความขัดแย้ง และเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นจริงที่ เกิดขึ้นต่อสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้เกิดการสนับสนุนและมีบทบาท เกื้อกูลต่อการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๗/๒๕๕๕ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารเพื่อ แก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้¹² เพื่อยกระดับการบูรณาการแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการทั้งในด้านความมั่นคง การพัฒนา และการสร้างความรู้ ความเข้าใจ บน พื้นฐานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคม ภาคเอกชนและภาค ประชาชนในพื้นที่ อย่างมีเอกภาพ มีความคล่องตัว รวดเร็วทันต่อปัญหาและความ ต้องการ ของประชาชน มีรายละเอียด ดังนี้ ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักรและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปฏิบัติหน้าที่และมี อำนาจในการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมี คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้ เป็นฝ่ายบูรณาการงานใน ระดับแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในกรณีเห็นสมควร นายกรัฐมนตรีโดยความ เห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ในการแก้ไข ปัญหา จังหวัดชายแดนใต้ เป็นผู้แทนพิเศษของรัฐบาล มีหน้าที่ประสานงานระหว่าง

คณะรัฐมนตรีและราชการส่วนกลางกับหน่วยงานในพื้นที่ ประสานงานกับรัฐมนตรีที่ นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในเขตตรวจราชการ จังหวัดชายแดนใต้ และประสานงานกับ คปต., กอ.รมน., ศอ.บต., จังหวัด, ส่วนราชการและภาคส่วนต่างๆ ในการเชื่อมโยงงานให้เกิดการบูรณาการ นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรี และประธาน คปต. อาจมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อื่นด้วยก็ได้ และจัดให้มีสำนักงาน คปต.ส่วนหน้า ตั้งอยู่ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อปฏิบัติงานด้านธุรการตามที่ประธาน คปต. มอบหมาย เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้ การโอนหรือการนำ รายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจใด ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนใต้ ให้ กระทำได้ เพื่อให้มีแนวทางในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการรักษาความ มั่นคงภายในภาค 4 ได้อย่างสมบูรณ์และมีเอกภาพ ผู้วิจัยจึงค้นคว้าหาข้อมูลอ้างอิงจาก การจัดหน่วยของประเทศสหรัฐอเมริกาในด้านการจัดยุทธบริเวณ เพื่อนำมาพิจารณา เทียบเคียงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้วจึงกำหนดโครงสร้างและ อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ให้สมบูรณ์ต่อไป ซึ่งความหมายของยุทธบริเวณ¹³ (ตามคู่มือสนามของประเทศสหรัฐอเมริกา) คือพื้นที่ ทางภูมิศาสตร์ส่วนหนึ่งของเขตสงคราม ซึ่งหน่วยทหารใช้การปฏิบัติการรบ สนับสนุน การรบและสนับสนุนทางการช่วยรบ

ความมุ่งหมายของการจัดยุทธบริเวณ คือ เพื่อให้มีพื้นที่ดำเนินกลยุทธ์ของส่วนรบ เพื่อให้การรักษาความปลอดภัย เพื่อดำเนินการสนับสนุนทางการช่วยรบ เพื่อการ คมนาคม และเพื่อการควบคุมแหล่งทรัพยากรในพื้นที่ การจัดยุทธบริเวณของสหรัฐ ฯ (แบบใหม่) นับตั้งแต่ปีค.ศ. 1973 เป็นต้นมา ทบ.สหรัฐอเมริกา ได้เปลี่ยนแปลงการจัด ยุทธบริเวณเสียใหม่ โดยยกเลิกหน่วยกองทัพสนามและหมู่กองทัพ ในกรณีที่มีเหตุการณ์ ผิดปกติซึ่งทำให้เกิดความจำเป็นจะต้องมีกองบัญชาการอยู่ระหว่างระดับ ทน. และ ทบ.ยรบ. หรือ บช. รวม ก็อาจจัดตั้งกองทัพหมายเลขขึ้นได้ สำหรับการสนับสนุน

การช่วยรบของกองทัพสนาม จะโอนไปเป็นของกองทัพน้อยและกองทัพบกยุทธบริเวณ เพื่อให้บรรลุตามพันธกิจการส่งกำลังบำรุง และการธุรการแบบใหม่ของตน. แต่ละตน. จะมีกองบัญชาการของตนเอง ได้แก่ บช.สน.ทน. (COSCOM) โดยจัดให้เหมาะสมกับภารกิจหรือความต้องการสนับสนุนในครั้งนั้น ในยามสงบ ผบ.ทบ.ยรบ. จะบังคับบัญชาและควบคุมทางยุทธการ ต่อหน่วยทหาร ของ ทบ. ทุกหน่วยใน ยรบ. ในยามสงคราม ผบ.ทบ.ยรบ. จะบังคับบัญชาหน่วยทหาร ยกเว้นการควบคุมทางยุทธการต่อ กองทัพน้อยต่าง ๆ ใน ยรบ. เกือบทุกสถานการณ์ ทน. จะขึ้นการบังคับบัญชาทางยุทธการ (ควบคุมทางยุทธการ)กับ ผบ.บช.รวม การจัดยุทธบริเวณ ยังคงประกอบด้วย เขตหน้าและเขตหลังเช่นเดิม เส้นเขตหลังของ ทน. จะเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่าง เขตหน้ากับเขตหลังของยุทธบริเวณ เส้นแบ่งเขตนี้ผู้บัญชาการกองบัญชาการรวม (ผบ.บช.รวม) จะเป็นผู้กำหนด

การวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยกำหนดเป็นแนวคิดทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของจังหวัดชายแดนใต้ ดังนี้ น้อมนำเอายุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่การยุติสภาพปัญหาและการสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน โดยมีแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยึดมั่นในหลักการแก้ไขปัญหามาตามแนวทางสันติวิธี หลักสิทธิมนุษยชนและนิติธรรม เปลี่ยนถ่ายความรับผิดชอบพื้นที่ให้กับกำลังในพื้นที่ กำลังประจำถิ่นและการบริหารจัดการให้กับกลไกปกติของรัฐ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนพื้นฐานความแตกต่างของสังคมพหุวัฒนธรรม และการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกกลุ่มทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์มูลฐาน พื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ มีความสงบสันติและได้รับการพัฒนาเพื่อให้มีศักยภาพ ในการแข่งขันทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ ประชาชนทุกหมู่เหล่าสามารถ อยู่ร่วมกันได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี บนพื้นฐานของความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน มีประเด็นทางยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ การ

เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในพื้นที่การพัฒนาศักยภาพของคนและพื้นที่ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมพหุวัฒนธรรม การสร้างสภาวะแวดล้อมที่เกื้อกูล ต่อการพูดคุยเพื่อสันติสุข จังหวัดชายแดนใต้ การอำนวยความสะดวกยุทธธรรม สิทธิมนุษยชน และการสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้ได้เป้าหมาย ดังนี้ สถิติการก่อเหตุและการสูญเสียชีวิตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ หมู่บ้านเร่งรัดการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แปรสภาพเป็นหมู่บ้านเสริมสร้างการพัฒนา เยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษามีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ประชาชนในพื้นที่มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ เงื่อนไขที่เป็น รากเหง้าของปัญหาได้รับการแก้ไข และไม่สามารถนำมาใช้เป็นประเด็นในการสร้างแนว ร่วมใหม่ๆ จำนวนผู้เห็นต่างจากรัฐที่ยุติใช้ความรุนแรง และกลับมาให้ความร่วมมือใน การแก้ไขปัญหาเพิ่มมากขึ้น พื้นที่ได้รับการพัฒนาเพื่อให้มีศักยภาพในการแข่งขัน โดย สอดคล้องกับที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์ และอัตลักษณ์ในพื้นที่ จำนวนกำลังทหารหลัก ลดลง และมีการถ่ายโอนความรับผิดชอบงานด้านการพัฒนา และงานอำนวยความสะดวก ยุทธธรรมให้กับหน่วย/ส่วนราชการที่มีภารกิจโดยตรง ตามแผนเสริมสร้างสันติสุขจังหวัด ชายแดนภาคใต้ประจำปี 2562 ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วน หน้า ดังนี้ อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4¹⁴ มีหน้าที่ รับผิดชอบในการบูรณาการงานด้านความมั่นคง งานด้านการพัฒนา และการเสริมสร้าง ความเข้าใจในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ ตั้งแต่ วัน ว. เป็นต้นไป เพื่อรักษาความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน พัฒนาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นและนำสันติสุข กลับสู่ จังหวัดชายแดนใต้ อย่างยั่งยืน ภายใต้บริบทของสังคม พหุวัฒนธรรม โดย สร้างความเชื่อมั่นศรัทธา มุ่งแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ จังหวัดชายแดน ใต้ ด้วยการบูรณาการกำลังทุกภาคส่วนในการทำพื้นที่ให้ปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไข ความรุนแรง ปัญหาอาชญากรรม และภัยความมั่นคงอื่นๆ โดยประชาชนมีส่วนร่วมใน กระบวนการเสริมสร้างสันติสุข ร่วมสร้างสภาวะที่เกื้อกูล ต่อการพูดคุยเพื่อสันติสุข และ ร่วมพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีความเข้าใจเกี่ยวกับ

สถานการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและให้การสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหา นำมาสู่ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขอย่างแท้จริง ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง น้อมนำ ศาสตร์พระราชายุทธศาสตร์พระราชนาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหลักการทรงงาน ๒๓ ข้อ เป็นยุทธศาสตร์หลักในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ไปสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และสานต่องานที่ได้ดำเนินการในปีที่ผ่านมาให้มีความต่อเนื่อง

ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พื้นที่มีความสงบสันติ ปัญหาหายสาบสูญ และภัยแทรกซ้อนอื่นๆ ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความไว้วางใจต่อกัน ปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง สังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ประชาชนและทุกภาคส่วน รับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหา ทำให้สังคมมีความเสมอภาค เศรษฐกิจในพื้นที่ได้รับการพัฒนาประชาชนมีรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต กลุ่มผู้เห็นต่างและประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพูดคุย และเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสนับสนุนการพูดคุยเพื่อสันติสุขมากขึ้น องค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและให้การสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล

บทสรุป

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์และประมวลได้ว่า การที่จะให้พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สงบสุขได้นั้น คงต้องน้อมนำเอายุทธศาสตร์พระราชนาน เข้าใจ

เข้าถึง พัฒนา มาเป็นแนวทางหลัก และเสริมด้วยความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา หน่วยต่างๆ ในโครงสร้างของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในทั้งมวลของ ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 นั้นหมายถึง ต้องปฏิบัติดังนี้ ด้านกำลังพล ซึ่งกำลังพลทุกนาย ทั้งทหาร ตำรวจ พลเรือน ที่เข้ามาบรรจุในโครงสร้าง ต้องเป็นกำลังพลที่สามารถปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา ภายใต้อำนาจของผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 หากปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 สามารถปรับย้ายออกจากพื้นที่ และแต่งตั้งคนใหม่มาดำเนินการได้ หากคนใดปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 สามารถเสนอแนะในการปรับย้ายให้ได้ตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ ในด้านการข่าว ควรต้องมีฐานข้อมูลใหญ่ (Big Data) เก็บไว้ทั้งหมดและกำหนดเป็น ID และชั้นความลับในการเข้าถึง และสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ใดก็ได้ตลอดเวลา ในด้านยุทธการ มีหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น นายทหารพระธรรมนูญ ทนายในการดำเนินการด้านกฎหมาย ให้กับหน่วย หรือบุคคล ด้านการปิดล้อมตรวจค้นจนผู้ก่อเหตุรุนแรง และ/หรือผู้บริสุทธิ์ ได้รับผลกระทบ หน่วยงานนี้จะต้องเข้าไปดำเนินการช่วยเหลือ ปลดเปลื้องภาระให้กับหน่วยทันที ในด้านการส่งกำลังและยุทธโศปกรณ์ทั้งมวล ควรจัดหาจากความต้องการจริงๆ ของหน่วยในพื้นที่ ซึ่งต่างแนวคิด ต่างพื้นที่ จะใช้อาวุธยุทธโศปกรณ์ที่แตกต่างกันไป งานด้านงบประมาณ ควรให้เป็นการดำเนินการแบบวิธีพิเศษ ลดขั้นตอนความยุ่งยากทางเอกสารให้มากที่สุด ภายใต้ระเบียบพิเศษ แยกมาจากการบริหารงานตามวงรอบการปฏิบัติงานประจำปีของส่วนกลาง เพื่อความง่ายและความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และงบประมาณในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ต้องบูรณาการภายใต้อำนาจของผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 แต่เพียงผู้เดียว เพื่อลดความซ้ำซ้อนของงบประมาณที่ทุกกระทรวง ทบวง กรม เสนอรัฐบาล เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้หากการดำเนินการทั้งหลายทั้งปวงเป็นไปตามที่ผู้วิจัยเสนอไว้ข้างต้น คาดว่าปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเบาบางลงหรือยุติได้ภายในระยะเวลาอันใกล้

เอกสารอ้างอิง

¹ อาจารย์ ดร.อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. ความหมายของ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา. [อินเทอร์เน็ต]. 2560
[เข้าถึงเมื่อ 2562 พฤษภาคม 29]; เข้าถึงได้จาก :

<http://as.nida.ac.th/gsas/article/%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B9%83%E0%B8%88-%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%96%E0%B8%B6%E0%B8%87-%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%92%E0%B8%99%E0%B8%B2-%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%98/>

² กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า, บทเรียนจากการปฏิบัติการในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ประจำปี 2558, ลับ

³ ยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2560 – 2564 ; กอ.รมน.

⁴ พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 , ให้ไว้ ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เป็นปีที่ 63 ในรัชกาลปัจจุบัน

⁵ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ; สมช.

⁶ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง จชต. พ.ศ. 2560- 2564 ; กอ.รมน.

⁷ นโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560 – 2562 ; สมช.

⁸ สรุปลโยบาย/ ตั่งการผู้บังคับบัญชา ประจำปี 2547 – 2561 ; กอ.รมน.

⁹ พ.ร.บ. การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2553 , ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2553 เป็นปีที่ 65 ในรัชกาลปัจจุบัน

- ¹⁰ ยุทธศาสตร์ชาติในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ; คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
- ¹¹ แผนปฏิบัติการเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในพื้นที่ จชต. พ.ศ. 2561 – 2564 ; สมช.
- ¹² คำสั่ง คสช. ฉบับที่ 57/2559 เรื่องการปรับปรุงการบริหาร เพื่อแก้ปัญหา จชต. ; คสช.
- ¹³ ยุทธบริเวณ. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 2562 พฤษภาคม 29]; เข้าถึงได้จาก :
www.crma.ac.th/msdept/e_bookmsd2012/ms4009/2_pdf/chapter1_1.pdf
- ¹⁴ แผนเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ ประจำปี 2562 , กอ.รมน. ภาค 4 สน. ; 2562 (ลับมาก)

ยศ ชื่อ	พันเอก อุทัย รุ่งสังข์
วัน เดือน ปี เกิด	25 พฤษภาคม พ.ศ. 2512
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2534	หลักสูตรส่งทางอากาศ รุ่นที่ 196 โรงเรียนศูนย์สงครามพิเศษ
พ.ศ. 2535	หลักสูตรการรบแบบจู่โจม โรงเรียนศูนย์สงครามพิเศษ
พ.ศ. 2536	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาขาวิศวกรรมโยธา) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 40
พ.ศ. 2536	หลักสูตรสงครามทุ่นระเบิด โรงเรียนทหารช่าง
พ.ศ. 2536	หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่าทหารช่าง โรงเรียนทหารช่าง
พ.ศ. 2539	หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารช่าง โรงเรียนทหารช่าง
พ.ศ. 2544	หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
ประวัติการทำงาน	

- พ.ศ. 2536-2539 ผู้บังคับหมวดกองร้อยทหารช่าง กองพันทหารช่างที่ 5
- พ.ศ. 2539-2541 รองผู้บังคับกองร้อยทหารช่างสนาม กองพันทหารช่าง
ที่ 5
- พ.ศ. 2541-2543 ผู้บังคับกองร้อย กองพันนักเรียน กรมนักเรียน
โรงเรียนเตรียมทหาร
- พ.ศ. 2543-2544 รองผู้บังคับการทหารช่างกองพล กองพลทหารราบที่ 5
- พ.ศ. 2544-2545 ประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก
- พ.ศ. 2545-2546 นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารช่างที่ 5
- พ.ศ. 2546-2547 รองผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 5
- พ.ศ. 2547-2548 นายทหารยุทธการและการฝึก กรมพัฒนา 4
- พ.ศ. 2548-2551 หัวหน้าฝ่ายแผนและโครงการ กองพลพัฒนาที่ 4
- พ.ศ. 2551-2552 นายช่างใหญ่ กองพลพัฒนาที่ 4
- พ.ศ. 2552-2555 ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 5
- พ.ศ. 2555-2556 รองผู้อำนวยการกองกิจการพลเรือน กองทัพอากาศที่ 4
- พ.ศ. 2556-2559 นายทหารฝ่ายการช่าง กองทัพอากาศที่ 4

ตำแหน่งปัจจุบัน

- พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน รองเสนาธิการ มณฑลทหารบกที่ 43